18

370

4 126

Statuti #12
Frammenti
12.11.97
GB.

(9)

(10)

12

(10)

9/97

Frammento

Statuto ~~quattrocentesco~~ (?)

10 quaderni + 1 doppio foglio

78 fogli.

1366 & aggiunte.

---

altro frammento
10 fogli - dovrebbe
far parte di questo
complesso.
GB. 10/97

d

Artium dicte civitatis pusij et qui co
trafecerit soluat pene noie cor pusij

habitet Et illi coi ad cuius offitiu ste
terit in restitutice iey qua habuisset

Statuti num. 12
Frammento num. 10
10 fogli 7–16
Statuti 1366, con
aggiunte posteriori
coevo col. fram. # 9
12.11.97
98.

10

Artium dcte ciuitat perusii et qui co
trafecerit soluat pene noie cor perusii
quingentas libr den. qua si soluere
non poterit et no soluerit ponatur i
carcere i quantitate pdicta de quo exi
re non possit nisi soluerit dcaz penam.
Et si concessa fuerit sibi licentia a con
silio et placuerit ei dcm offitiu accep
tare notarius reformationu cois per
usii pro ipo coi teneatur recipere ab eo
noie et vice cois perusii et oiuz quoruz
interest bonos et ydoneos fideiussores
de mille libr den ad minus de facie
do suu offitiuz bn et legaliter sine
fraude et nulla fraudem in eo con
mictere pmictat et no recipe aliqd
ultra salariuz sibi concessum de iure
et potas et Capitan cogat euz dare
fideiussores. Et si notarius reforma
tionuz cois perusii dcos fideiussores no
recepit et no scripserit pmissione que
fiet per euz et dcos fideiussores i cotine
ti ea hnit licentiam a consilio ciuita
tis perusii soluat pene noie decem libr
den. Et dci fideiussores recipiantur in
aliquo dcorum consiliorum ciuitat perusii.
ul coram prioribus artium dce ciuit.
Insup volumus qd si dcs perusinus
i dco offitio comisit aliqua falsita
tem ul fraudem ul furtum ul aliqd
hnit ultra salarium sibi concessum qd
no habuerit de iure et de hoc fuerit
porrecta querimonia cora potate uel
capitan potas ul capitan teneat
incontinenti de pdcis cotra dcm perusi
num facere inquisitione per quoscumqz
testes ei placuerit tam de illa terra ubi
stetit i offitio quam per quoscumqz alios te
stes ut sibi placebit. Et si repertus fu
erit culpabilis puniatur et condempnetur
coi perusii i duplum rei pecunie accepte et
habite. Et illi coi ad cuius offitiu ste
terit in restitutione rei qua habuisset
indebite ul de qua fraudem ul fur
tum fecisset ul illi spali psone a qua
extorsisset ul habuisset. Item vo
lumus qd si aliquid habuisset ul re
cepisset in dicta terra ad cui offitiu
steterit ultra suu salariuz qd non
fuisset ei concessum per illos qui haberent
bayliam in dca terra illud faciedi intel
ligatur ipm furtuz et fraudez comisisse.
Et de hoc possit cotra eum inquiri
et puniri ut dcm est. Preterea
si dcs perusinus reuerteretur perusium fi
nito suo offitio ul ante copletu tps
in quo debuisset syndicari uel post si
ne absolutione ul refutatione ei fca a
comuni ubi steterit in offitio post
completum suum regimen et offitiuz
potas et capitan cogant eu redire
ad dcam terram ad standu ad syn
dicatu et ad faciendum se syndicari
sm formam statuti illius terre. Et nichi
lominus perusinus qui sic reuerteretur
condempnetur coi perusii i centum libr den.
Et idem dicimus qd i potate Ciui
tatis nucerii castri plebis et castri
gualdi. Volumus qd nulla refu
tatio siue absolutio ei fca ul que
fieret ipo existente i offitio sibi pfit
set sit cassa et nullius valoris et ipa
no obstante cogatur redire ad facie
dum se syndicari i illa terra. Et ni
chilominus condempnetur coi perusii ut
supius dcm est. Preterea volumus
qd oia supra dca legantur sibi publice
in consilio per notariuz reformationuz
ante quam recipiat dcm offitiu quam
do dabit fideiussores pdcos. Et dcus
perusinus teneatur dcm capitulum
et oia supra dca seruare portare ad terraz

ad cuius sindicatum et offitium vindic
et ea omnia legi faciet in illa terra in
publico consilio. Et de predictis omnibus
et singulis potestas et capitaneus et quilibet
eorum teneatur facere inquisitionem
et punire culpabiles ut dictum est
non obstante aliquo capitulo sal
uis electionibus factis et faciendis
per sacrosanctum comunis pusij. Et salua e
lectione ciuitatis clusij. ¶ Insuper
uolumus statuentes quod nullus ci
uis uel districtualis pus. possit a
udeat uel presumat recipere uel accep
tare uel exercere aliquod offitium rec
toriam seu preminentiam in aliqua
ciuitate castro uel terra romane
ecclesie inmediate subiecta ad quod
uel quam eligeretur vocaretur uel
adsumeretur per quecumque dominum ecc
seu singularem personam quecumque
et qualitercumque sub pena mille libr
denariorum sibi de facto per maiorem syndicatum
auferendo nisi primo et ante omnia
soluerit massario comunis pusij pro ipso com
recipientibus medietatem meriti et
salarij quod perciperet uel habere deberet
ratione talis offitij rectoris uel pre
minentie. Et quod de predictis quilibet esse
ualeat accusator et habeat medieta
tem banni. Saluo quod predicta locum non
habeant in terris ecclesie comunis pusij sub
iectis et recomendatis. De baiulis et nup
tiis non eligendis ad quedam of
fitia Rubrica.

Baiulitores qui sunt uel aliquo te
mpore fuerint in offitio baylie uel
.cclxxviij. 277 erunt infuturum nec eorum filij uiuen
te patre non possint uel debeat mo
aliquo siue ea eligi vocarj uel nomina
ri in offitio priorat. uel camorlegat.
uel rectoris modo aliquo siue ca et
qui contrafecerit ea eligens quod recipi
ens offitium predictum uel aliquod eorum
puniatur in uigintiquinque libr. denariorum. Et
nichilominus cassetur per iudicem iu
stitie et per dominum capitaneum ab offitio pre
libato et alius eligi debeat loco sui.
¶ Et etiam uolumus quod nullus qui est — nullus qui fuit nuptius possit esse prior
nuptius ipsi infuturum possit uel
debeat eligi uel uocari in offitio pre
tus sub dicta pena ea electoribus qua
recipientibus offitia supradicta et alius
eligi debeat loco sui. In alijs et de
alijs offitijs esse possit libere sine pe
na aliqua statuto uel ordinamento
non obstante. Et de predictis omnibus et sin
gulis inquiratur publice et secrete
aliquo non obstante. ¶ Et quicumque — de condepnatis uel inquirendis non eligendis in priorem
fuerit detentus in aliquo palatiorum
uel incarcere comunis pusij recomendatus
per aliquem offitialem comunis pusij uel de
nuptiatus uel accusatus fuerit aut
contra eum inquiretur de aliquo mal
lefitio non possit nec debeat esse uel eli
gi in priore ciuitatis pusij quousque
quod de ipso mallo uel iniuria fuerit
condepnatus uel absolutus aut tota
liter liberatus. Quod nullus qui non
fuerit oriundus de ciuitate et comita
tu pusij possit eligi ad quedam
offitia Rubrica.

Presenti capitulo ducimus sta
tuendum quod nullus possit esse
eligi uocari uel asumi in offitio prio
ratus camorlengatus rectorie uel .cclxxx. 278
in aliquo offitio comunis nec in offitio
capitaneatus partis guelfe nec in
teresse alicuj electioni priorum ca
merariorum aut rectorum artium
nec uocem in dictis electionibus habere uel
dare nec ipsa offitia uel aliquod eo
rum possit recipere suscipere uel habere

seu etiam exercere ĩno aliquo siue
causa. Qui uel cuius pater non sit
oriundus de Ciuitat͛ uel Comitat͛
pusii. Et qui libra nõ habuerit ĩ
Ciuitate uel coitat͛ pusii p tẽpus
saltem trigĩta annoꝝ. computet͛
tp̃re quo ea habuerit ĩ ciuitat͛ et
tp̃re quo ea habuerit ĩ comitatu.
Et computat͛ tp̃re suo ⁊ suoꝝ au
toꝝ. Ita tam ꝙ illi qui fuissent
de coitat͛ ⁊ libraꝫ habuerit ut dcꝫ
est. Ipaꝫ libraꝫ nec nõ habitatioꝫ
ueram habuisse ⁊ fecisse debeat in
Ciuitat͛ ⁊ inter ciues pusii sal
tem p tp̃s duodeci annoꝝ ante ꝙ
ad ipm offitium assumantur. Ex
ceptis hiis qui ia fuerũt priores
et in offitio prioꝝ. Qui ad qͣlibet
dcoꝝ offitioꝝ assumi possint. Et ex
ceptis hiis que supra dca sũt de ca
merariis in caplo de electiõe rectoꝝ
et Camerarioꝝ Artiũ. Et exceptis
hiis qui insacculati sũt ĩ presenti͛
sacculis qui hĩc possũt offitia ad
que ĩsacculati sũt nõ obstant͛
hiis q dca sũt sup̃. Et siqua electio
secus fieret non ualeat. Et nichi
lominus siquis ꝯtrafecerit ta eli
gens q̃ua etia recipiens uel exercens
idem offitium puniatur p dñm
Capitan seu maiore syndicum
in cent͛ libr͛ deñ. et inde quilibꝫ
esse ualeat accusator et pmotor.
Et de p̃dcis oĩbꝫ ⁊ singlis potestas
et capitan et maior syndicus
ad petitioꝫ petentis teneant͛ facẽ
inquisitioneꝫ aliquo nõ obstant͛.
De consilio autẽ ꝯgenerali possit
esse si habitauerit p uiginti annos
⁊ hũit domos t̃ras uineas ⁊ possessi
ones ⁊ libra ad minꝰ centu libr͛ deñ.

De offitialibꝫ nõ absoluendis an fine
coru offitii ⁊ nõ refirmandis Rubrica

Prouiderũ cois pus͛ et ppli
Statuimus et ordinamus
ꝙ non possint nec debeant dñi po
testas et Capitan et Iudex maior
Iustitie cois pus͛ nec aliquis offit͛
cois pusii seu coꝝ offitiales absol
ui ante qua suu regim seu offitiu
finiatur uel an tp̃s sindicationis
fiende de eis uel aliquo coru pcẽ
pusii nec possint uel debeat aliqu coꝝ
paraĺole seu licẽtie dari ad aliqd
eund͛ regim uel offitiu suo durãte
offitio extra Coitat͛ pusii ante ꝙ
sit lata sñia sup examinatiõe sui
offitii p coꝝ syndicatores. Et
nullus de p̃dcis offitialibꝫ cois per
usii possit ĩ offitio refirmari uel ꝯ
firmari seu eligi nec ĩ codeꝫ offi
tio uel in alio cois pusii eligi uel
ad sumi a die depositi offitii ad octo
annos tuc pxĩe adcessuros. Et hẽc
intelligatur ⁊ locu habeat ĩ hiis qui
fuerũt ⁊ sunt ⁊ essent ĩ posterum
ĩ aliquo offitio ex p̃dictis uel cu
aliquo potestate uel Capitan seu
Iudice et ĩ curia Ciuitat͛ pusii
qui ĩ ciuitate pusii deinde ad octo
annos ĩ aliquo offitio ẽe nõ possit.
Et nulli p̃dcoꝝ offitialiu arbitriu
ꝯcedatur modo aliquo siue ca aut
ingenio. Et priores artium qui
nũc sũt ⁊ ĩ posteru fuerũt non de
beant uel possint propõne uel nec
pmictere seu ꝯsentire ꝙ p̃ponatu͛
⁊ ordinetur seu reformetur ĩ ali
quo ꝯsilio cois uel populi uel adu
nantia rectoru Artiu seu Artifici
Artium uel Consilio sapietuꝫ ali
quid cõtra p̃dca seu ĩ contrarium

de predictis Et si contrafecerit puniatur quilibet prior qui contrafecerit vel permiserit seu consenserit talibus positionibus in toto hoc capitulo contentis reformationi et ordinationi in V. libr. den. comunis pisis solvendo et in ea pena per dominum Iudicem Iustitie debeat condempnari Et si contra predicta fieret non valeat ullo modo.

Et quicumque fuerit offitialis ad aliquod offitium dicti comunis eodem anno in quo erit ad ipsum offitium non possit esse de illa terra de qua fuerit ille offitialis. aliquis offitialis comunis pisis ad aliquod offitium Et nemo de civitate et districtu pisis audeat aliquem nominare eligere vel trahere contra dictam formam ad penam centum libr. den.

De licteris per comune pisis trasmictendis et de solepnitate in eis servanda rubrica.

·cclxxxj· Lictere que mictentur ex parte comunis pisis seu dominorum priorum artium et ex parte domini Capitanei trasmictatur et sigilletur sigillo comunis et populi pisis Et nisi primo dicte lictere videantur et legantur per prioribus artium non debeant sigillari. Volumus insuper quod nulla lictera ex parte comunis vel populi pisis mictatur ad papam vel cardinales Imperatorem vel regem nec ad aliquod offitialem Romane curie pro factis comunis pisis nisi primo videantur et examinentur per priores artium vel septem ex eis set pro factis aliis quibuscumque non tangentibus principaliter ipsum comune vel secundum [illegible] lictere non mictatur ad suprascriptos dominos vel aliquem eorum nisi primo dicte lictere legantur in maiori consilio seu consilio [illegible] et ponatur et fiat partitum cum bussolis et fabis in quo maiori consilio sint ad minus centum consiliarii et optineatur inter eos ad minus per [illegible]. Et potestas et Capitaneus vel priores si mictere(nt) contra predictam formam quilibet eorum incurrat libr. den. comunis pisis pro qualibet [illegible] condempnetur et dicte lictere debeat Registrari per notarium reformationum Salvis aliis provisionibus reformationibus et ordinamentis super dicta materia editis.

Qualiter in consiliis partita mictantur ad bussolas et fabas rubrica.

Pro statu meliori comunis pisis et civitatis duximus statuendum quod quando potestas vel capitaneus vel priores artium fecerit maius consilium civitatis vel consilium populi seu alia consilia in deliberationibus et partitis fiendis ubi requiritur fieri ad bussolas et fabas in consilio tali ordine procedatur videlicet quod deinceps partita in aliquibus consiliis et adunantiis non fiat nec fieri debeant cum pallottis sed fiat et fieri debeant cum fabis albis et nigris hoc modo quod pro quolibet partito faciendo per notarium Capitanei populi vel domini potestatis vel dominorum priorum vel cancellarium dentur cuilibet de dicto consilio vel adunantia due fabe pro quolibet una alba et alia nigra et misso in fine partito portentur per duos notarios bussole unius eiusdemque coloris tamen et ille qui voluerit sic et quod partitum vincatur det et ponat secrete in manu notarii portantis bussolam unam fabam albam et volentes non set volentes quod partitum perdatur det et ponat secrete in manu dicti notarii unam fabam nigram quas fabas dicti notarii secrete manu clausa non respiciendo fabas mictat in una eademque bussola deinde omnibus fabis recollectis computentur seu

Hec in fine ponatur statuti videlicet dummodo lictera trasmittenda ad papam vel dominos [illegible] in [illegible] voluntate sit et debeat propria manu cancellarii vel [illegible] comunis pisis et [illegible] in fine [illegible] ponatur nomen cancellarii vel [illegible] ad hoc ut nulla [illegible] possit in [illegible] et si aliter mitteretur vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum uno [illegible]

·cclxxxij·

numerentur iux(ta) fabe p(er) notariu(m) reforma
tionum u(e)l notariu(m) priorum artium
i(n) ip(s)o consilio i(n) uno bacili unati al
ta et eleuata manu. Et si fabe albe
essent due partes u(e)l ultra, ip(su)m p(ar)titum habeatur (et) haberi debeat p(ro) uic
to (et) optento. al(ioquin) habeatur (et) haberi de
beat p(ro) perdito et amisso et ualeat
et teneant i(n) d(i)c(t)a partita que sic fi
ent. Et habeantur quatuor bus
soli ferrati (et) f(a)c(t)i s(ecundu)m q(uod) solitu(m) e(st) fieri
quorum bussolorum duo sint albi et
duo alii nigri (et) fiant d(i)c(t)a partita ad
fabas. Et i(n) ip(s)o (con)silio ad fabas
ante q(ua)m fabe dentur numerent(ur)
omes (con)siliarii de (con)silio ut tot den
tur fabe quot sunt (con)siliarii (et) non
plures. Et consiliariis nu(m)eratis, pote
stas u(e)l capitan(eus) u(e)l d(ominus) priores cuili
bet (con)siliario dari faciant una faba
albam, alia nigram et (con)siliarii tene
antur p(er) sacramentum ex illis fabis mictere in bussola, q(ua)m uoluerit p(ro) illo
p(ar)tito qui sibi placuerit. Et illi
qui portabu(n)t bussolas/consiliarios
(con)trafacientes, debeat accusare i(n)conti
nenti quod si no(n) fecerit debeat sol
uere p(ro) uice qualib(et) dece(m) soldos den(ariorum).
Et si due p(ar)tes fabaru(m) uolentiu(m)
sic fuerint i(n) uno motone q(uod) de au(er)e
co(mun)is pus(ini) detur u(e)l expedatur u(e)l q(uod)
fiat colta generalis u(e)l alia fiant
euidentia duc/capitan(eus) et priorib(us)
ut supra d(ic)tum est id q(uod) p(er) ip(s)as duas
partes fabarum obtentum fuerit fiat
et executioni debeat demandari. Si
u(er)o fabe minus duab(us) partib(us) fuerit
no(n) detur nec expendatur de auere
co(mun)is pus(ini) neq(ue) colta fiat. Et p(er) nota
rium qui erit ad reformationes
consilior(um) scribatur id q(uod) reformatu(m)
esset s(ecundu)m nu(m)erum fabarum ut supius est
expressum. Et bussole debeat porta
ri et fabe ~~dari (et)~~ recolligi p(er) consilium
p(er) notarium potestatis u(e)l capitan(ei) u(e)l
not(arium) prior(um) u(e)l cancellarium. Et mas
sarius co(mun)is pus(ini) fieri faciat bussolas
s(ecundu)m modu(m) predictu(m). Bussolas aute(m)
et fabas (con)suet notarius reformatio
num. Si quis aute(m) dolum u(e)l frau
dem (com)misit i(n) p(re)d(i)c(t)is u(e)l aliquo p(re)dic
torum p(ro) qualib(et) uice .V. libr(as) den(ariorum) co(mun)i
pus(ini) soluere compellatur. Et pote
stas et capitaneus et maior syndi
chus teneantur facere inquisitione(m)
contra illu(m) u(e)l illos unu(m) u(e)l plures q(ui)
i(n) predictis o(mn)ib(us) (et) singulis u(e)l aliquo p(re)
dictorum dolum u(e)l fraude(m) (com)miserit
publica u(e)l priuata et ip(s)os (et) quelib(et)
cor(um) i(n) penis .L. libr(arum) den(ariorum) debeat (con)dep
nare (et) capit(ulo) p(ro) co(mun)i co(n)depnationes exi
gere teneatur. De guerra et caual
cata no(n) fienda et de no(n) (con)trahendo debi
tum feneratitium nisi certa solepni
tate seruata Rubrica :- uacat p(ro)p(ter)...

Pro bono et paciffico statu co(mun)is
et populi pus(ini). Statuimus
et ordinamus (et) q(uod) uolumus obs(er)ua
ri q(uod) de inceps nulla guerra siue ca
ualcata fieri possit p(er) co(mun)e pus(ini) co(n)tra .CC lxxxiiij.
aliqua(m) ciuitate(m) castru(m) u(e)l uniuersit(atem)
seu p(er)sona(m) alia(m). Et nulla collecta i(m)
positio u(e)l prestantia i(m)ponatu(r) p(er) co(mun)e
pus(ini) modo aliquo siue causa. Et
q(uod) nullu(m) debitum feneratitium u(e)l q(uod)
sit ad fenus u(e)l aliquod aliud debi
tum possit u(e)l debeat (con)trahi prin
cipaliter u(e)l secundario p(er) co(mun)e pus(ini)
ad quod obligetur co(mun)e pus(ini) u(e)l aliu(m)
no(m)i(n)e d(i)c(t)i co(mun)is nec aliquid dari uale
at alicui p(er) co(mun)e u(e)l dari u(e)l donum ali
quod fieri p(er) co(mun)e (et) populu(m) pusinum.

nec aliquod adiutorium alicui pos-
sit fieri vel mutuo aliquod dari per
co(mmun)e pus(ii) nisi prius proponatur et
reformetur in consilio camerarior(um)
et sapientum numero vigintiqu-
que .s. quinque pro qualibet porta ad
minus quos voluerit priores ha-
bere in consilio in quo intersint ad
minus .xxx. camerarii artium
et ibi exprimatur ca(usa) quare predicta
proponitur et reformatur et fiat in-
ter eos partitu(m) et scruptiniu(m) ad bus-
solas et fabas et si optentum fuerit
per duas partes in concordia postmo-
dum similis seu eadem propositio et
negotium possit proponi et reduci in
consilio camerariorum et artificum
artium civitatis pus(ii) In quo inter-
sint .CCC. si haberi poterunt al-
ducenti adminus de quibus camariis
et artificibus due partes sint in
concordia ad bussolas et fabas qui
artiffices sint de veris artificibus
Et si due partes fuerint in concordia
postmodum sequenti die vel postea
tunc idem negotium et eadem pro-
positio demum reducatur et propo(ni)
possit sequenti die vel postea in adu-
nantia generali priorum artium
et consilio camerariorum et rec-
torum artium et aliorum artifficum
populi civitatis et burgorum pus(ii) in
quo consilio et adunantia inter-
sint adminus triginta cam(erarii) et
.iii. artiffices vere de artificibus
Et si due partes in concordia fue-
rint facto partito diligenti inter eos
desedendo adlevandum tunc quod
ordinatum fuerit per dicta consilia pre-
dicta sic sollempniter actis ut demum e-
xecutioni mandetur et fiat per co(mmun)e
pus(ii) prout casus occurrerit in aliquo
predictorum casuum secundum quod ordina-
tum et salubriter provisum fuerit ali-
quo statuto in contrarium loquente
non obstante et hoc capitulum sit pre-
cisum et precise debeat observari.

Salvo quod predicta solempnitas non ob-
servetur si casus occurrerit quod
absit quod aliquod castrum seu univer-
sitas supposita Iurisdictioni et protectioni
Co(mmun)is pus(ii) recusaverit facere man-
data Co(mmun)is pus(ii) et etiam pro defensione
comitatus et districtus pus(ii) vel alicuius
castri vel terre dicti comitatus vel alicui-
us comunantie Iurisdictioni pus(ii)
dicta sollepnitas non servetur. Et sal-
vo quod predicta solepnitas non requi-
ratur in servitio fiendo pro sancta matre
ecclesia et populo romano et amicis
et benivolis co(mmun)is pus(ii) pro quibus
fieri possit cum auctoritate consilii dominorum
priorum et camerariorum artium civita-
tum.

Et salvo quod predicta sollepni-
tas non debeat observari si contingeret
auxilium vel adiutorium fieri in favo-
rem et exaltationem alicuius civita-
tis vel castri de sotietate vel liga
co(mmun)is pus(ii) seu que esset in futurum
in aliqua liga et sotietate cum co(mmun)i p-
us(ii) In quibus et super quibus possit pro-
cedi et omnes expense dentis de ca(m)e(r)is ordi-
narii et solum fiere de quacumque
pecunia co(mmun)is pus(ii) et quacumque modo
non obstante aliquo statuto gene-
rali vel spetiali in contrarium loquen-
te prout placuerit dicto consilio provide-
re et reformare. Et hoc pro honore liber-
tate et statu co(mmun)is et populi Civitatis
comitatus et districtus pus(ii) et manu-
tectione et conservatione terrarum subiec-
tarum dicto co(mmun)i pus(ii).

Et ad hec

in hobedientes in ea quantitate et summa
qua crediderit fore sufficientem pro
satisfactione talis inobedientie. Et si-
mili modo eandem Jurisdictionem pos-
sit exercere vero in omnes scolares dicti
studii cuiuslibet facultatis exceptis gra-
maticis. Item quod ad petitionem
dicti rectoris potestas et capitaneus et qui-
libet alius offitialis comunis pisii tene-
atur dare familiam ad gravandum
realiter et personaliter omnes doctores
et alios salariatos et omnes scolares
eidem rectori inobedientes pena dicte
potestati et capitaneo recusantes dare dic-
tam familiam viginti quinque libr. den.
Item quod omnia statuta facta per dictam v-
niversitatem a die tertiadecima
mensis februarii anni domini MCCCLXVI ap-
probata per com. pisii. Et etiam facta a dicta 1366
die citra et fienda Intuitu. Sint rata
et firma dummodo fienda et etiam facta
que approbata non essent approbentur
per dominos priores et capitaneum artium civit.
pisii. Et dummodo in factis vel fiendis nichil
sit quod dispensat aliquid contra formam
alicuius capituli statuti comunis pis. contrafaciat
secus apparuerit in eis vel aliquo eorum
sit nullum et nullius valoris. Item
quod potestas et capitaneus teneatur si con-
tigerit aliquem forensem Justitiam ad
petitionem rectoris dicti studii ex nuptio
facere ad singnarum pro nectomia facienda
saltem bis in anno sub pena centum libr.
den. a quolibet eorum pro comuni pisii auffe-
renda. Item quod scolares domus sapien-
tie teneantur eorum sumptibus adcedere
ad honorandum festum beatissimi herculani
una cum doctoribus et aliis scolari-
bus. Item quod anno quolibet celebre-
tur in civitate pisii festivitas beati
gregorii almifici confessoris ac eximii
doctoris ecclesie cuius vocabulo dicta domus
noscitur insignita. Ita quod nullum opus
servile fiat in ipsa die ipsius festivita-
tis et quod ipsa die sint ferie in civilibus
et criminalibus et quod domini priores ar-
tium vel aliqui ex eis potestas et ca-
pitaneus illa die visitent domum et
ecclesiam prelibatam. Item quod scolares pre-
sentes et futuri degentes in dicta domo et
ipsius domus familiares gaudeant
in omnibus et per omnia tam circa immunitate
studii pisani quam circha alia quecumque
in quibus alii scolares dicti studii excepti
et privilegiati noscuntur dummodo per se
se scribi faciat in matricula scolari-
um dicti studii. Item quod in causis dicte
domus sapientie presentibus et futuri Judices
qui cognoscere debent de eorum litibus et que-
stionibus procedant summarie. **De electione
et offitio conservatorum monete et aue-
ris comunis pisii Rubrica**

Cum inter alia offitia comunis
pisii offitium conservatorum monete
comunis pisii nedum utile fore censeatur
immo verius necessarium cum conservato
aueris dicti comunis statui afferat pacifi-
cum et tranquillum. Statuimus et or-
dinamus presenti capitulo in perpetuum
valituro quod eligantur et eligi debeant
tres boni prudentes et legales cives
pisani et de populo pisano de porta in
porta ita quod distributio electionis
dictorum conservatorum per portas equaliter ob-
servetur. qui insacculentur et insa-
culari debeant in conservatores et pro
servatoribus monete comunis pisii quorum
offitium duret et durare debeat tantum
sex mensibus ad quorum manus perveni-
ant et pervenire debeant omnes et sin-
guli Introytus redditus et proventus in-
frascripti et prout inferius continetur

Registratur regulationes
cum additionibus ...
vacat

CC lxxxviiii.

Qui conservatores sint et esse intelliga-
tur offitiales cois pisii ad exigendum
et recipiendum infrascriptos introytus
redditus et proventus et de ipsis nomine cois
pisii finiendum et refutandum nec
non ad eos ducendum stipendiarios eque-
stres et pedestres ad stipendium dicti cois
et stipendia solvendum et solvere pro-
mictendum secundum formam capitulorum infrascrip-
torum et prout infra latius continetur.
Sint insuper et esse intelligantur offi-
tiales dicti cois super exitibus et expensis
et pagamentis per eos coi fiendis infra-
scriptis offitialibus dictorum et personis secundum
formam capitulorum infrascriptorum super
quibus omnibus et singulis habeant et ha-
bere intelligantur arbitrium auctoritatem
potestatem plenariam et baylia et pro ex-
peditione et executione dicti offitii habeat
et habere debeant duos bonos et legales
cancellos unus quorum super introytibus
deputetur. alius vero super exitibus et
expensis debeat deputari. ¶ habeant
insuper tres expertos et sufficientes no-
tarios quorum unus ad scribendum in-
troytus deputetur alter vero super conduc-
tione stipendiariorum debeat deputari.
alter vero ad scribendum exitus et ex-
pensas per dictos conservatores fiendas nec
non alias varias et diversas scripturas
pro expeditione dicti offitii necessarias debe-
at deputari qui cancelli et notarii non
sint emptores nec socii emptorum
aliquarum gabellarum seu comunantiarum
cois pisii pro quibus aliquid debeatur
camere ipsorum conservatorum tempore offi-
tii ipsorum cancellorum vel notariorum Sed si
aliquis ipsorum esset emptor vel socius
emptoris vel aliquid deberet dare
camere ipsorum conservatorum donec est
debitor dicte camere in cancellum vel no-
tarium non possit eligi vel assumi pen-
ta eligenti et electo contra formam prese-
ntis statuti. durent autem libre decem. habeat
insuper unum nuptium pro ambaxiatis nec-
cessario faciendis quorum cancellorum nota-
riorum et nuptii ad dictos conservatores
electio pertineat pleno iure qui conserva-
tores cancelli notarii ac nuptius habe-
ant et percipiat salaria infrascripta.

¶ Infrascripti sunt introitus redditus
et proventus provenienti et qui provenire
debeant ad manus conservatorum predictorum
et sint et esse intelligantur concessi et de-
putati camere dictorum conservatorum
et de ipsis solutiones et pagamenta fiat
et fieri debeat conservatoribus supradictis
et non alii offitiali cois pisii et si secus
fieret non valeat ullo modo.

¶ Inprimis comunantia fructuum red-
dituum et proventuum aque lacus
clusii pisii et gabella piscium. ¶ Item
gabella salinarum grossarum. ¶ Item ga-
bella passaggii. ¶ Item gabella contrac-
tuum. ¶ Item gabella vini quod vendi-
tur ad minutum in civitate burgis
et suburgis pisii usque ad confines villarum.
¶ Item gabella macinatus seu buccha-
rum civitatis et comitatus pisii. ¶ Item
gabella fructuum qui recolliguntur in
comitatu pisii. ¶ Item gabella fruc-
tuum qui recolliguntur in sub burgis
pisii usque ad confines villarum. ¶ Item
gabella mercibus civitatis pisii. ¶ Item
gabella introytus et proventus collectarum
et prestantiarum impositarum et imponendarum
¶ Item introytus florenorum et pecunie
redigendo ex blado solvendorum per offitiales
bladi dictis conservatoribus salvo quod dicti offi-
tiales bladi possint solvere et expensas
facere secundum formam capitulorum loquentium de of-
fitio ipsorum offitialium bladi. ¶ Item

gabella .xij. den̄ p qualib; libra retinend(a) p ipos conservatores seu ipis conservatorib; soluenda de oib; et singulis solutionib; et pagamentis fiendis p ipos conservatores ul in camera ipor conservator quibuscu- q; psonis quocumq; et qualitercumq; non obstant q caveatur q ipas soluti- ones ul aliqua ear facere possent et deberent sine solut ul retentione aliqu- ius gabelle preter q in casib; i pre- senti volumine statutor specialiter exceptuatis. Item omes 7 single pontature fiende de stipendiariis cois pus equestrib; et pedestrib; scdm form pactor cois pusij. et pene qua Incur- rerent dc̄i stipendiarij p in observantia in obedientia ul aliter ul alio modo scdm forma dcor pactor. Item ome residuu q restabit 7 superit cuicumq; officiali cois pusij. ab executione sui of- fitij exceptis massarijs 7 offitialibus sup quastus. Ite ois utilitas 7 co- melioramentum percipiendum p ipos conser- uatores seu fancellos ipor de Avere pecunie dc̄i cois puemende ad manu ipor tempore eor offitij. Ite comu- nantia collectar soluendar p comune Assisij p comune ciuitatis nucerij et p cōe terre gualdi scdm formam or- dinamentor de hac materia loquentium. Ite comunatia oium 7 singularum camerarum sitarum in pallio popul habitat dnj capitan ciuitatis pusij quo- rum fructus vendi consueuerunt. Itez comunantia oium 7 singular camera- rum 7 locor sitor 7 sitaru i domibus 7 juxta domos q olim fuerut dnj ven- cioli contutij tili 7 alior de domo de venciolis quor 7 quar fructus consue- uerunt vendi. Ite comunatia ca- merar sitar i pallio habitatiois potestatis cois pusij et iuxta et p̄e locu maiesta- tis iuxta dcm palatium et domoruz seu voytamenti cecche quar fructu consueuerut vendi. Item comuna- tia camerar sitar i palatio maioris sindici sito i pede platee et domoruz seu domus quar seu q̄tumque dco pal- latio quar fructus consueuerut vendi. Item comunatia unius domꝰ site i ciuitate pusij. in loco dco terpacione. Item comunantia camerar sitar i domib; campiois bladi quar fruc- tus consueuerut vendi. Itez comu- nantia unius orti qui oli fuit eccle sci florentij. Item comunatia mon- tis tezij. Itez comunatia bonoruz olim dnj brectacois. Item comuna tia faldi. Ite comunantia Insula- rum maioris minoris 7 pulnesis. Ite comunatia unius tenimeti posit in- fracta vecchia clus pus. Item co- munantia portus et poderis oli fris pangi. Item comunantia piscatar aque lacus. Item comunatia v- nius tenimeti posit i clusio prope campuz studerce et possess. riui maio- ris vocatur lemacchie. Ite comu- natia piscatanz motis malle. Ite comunatia unius tenimeti 7 domꝰ dnj vin. posit i ptinetijs liuiani. Itez comunantia pedagij q colligitur in territ montecchij. Ite comunatia bonor olim arenghutij 7 dapolini po- sit i loco camecole salticchij et pa- ciani. Ite comunatia de casa ca- staldi. Item comunatia duarum bubulcharlar que olim fuerut rane- rij gualterij. Ite comunatia mon- tis malle. Ite comunatia bonoru olim nuctij dnj francisci. Item co- munatie scē sauine. Ite comunatia

collis. Item comunantia duar bu-
bulcariarum potit in colcello. Item
comunantia molendinorum potis
novi. Item comunatia motis aleris.
Item comunatia bubulcharie castri
algexis. Item comunatia castri fos-
sati. Item comunantia quatuor bu-
bulchariar terrem potit inclus it
lacu et clanes. Item comunatia
colcelli. Item comunatia arbore-
ti olim hippoli talis. Item omes qua-
titat flor aur et pecunie ad quam
soluendam coia terrar subiectar
vel subiciendar coi perusii tenetur
seu tenebuntur in futurum quacu-
que iur et causa. Item omes qua-
titates flor quas sm forma alicui
reformat vel ordinamenti cois perus
hucusque editi solue debuerut vel
debebut in futuru potestas et castel-
lanus Ciuitatis castelli vel alii po-
testates Rectores et castellani cetera-
rum subiectar. Item omes et sin-
gule alie comunatie seu gabelle
vel introytus ipsor quar redditus
et puetus nunc debentur et soluuntur
vel in futuru soluetur, camere pre-
dcor camerariorum vel introytus undecu-
que vel quacumque venire deberet in ere
preter quam qui et que deputati et deputa-
te essent et solui deberet massariis
cois perusii vel aliis offit dicti cois sz
forma alior statutorum. Qualiter
soluatur stipendiariis Rubrica.

Statuimus et ordinamus quod dicti
conseruatores possint tenea-
tur et debeant soluere et dent et sol-
uant sine alia appodissa vel man-
dato alicuius offitialis cois perusii.
virtute presentis statuti de quacumque
pecunia cois perusii ad eor manus
peruenta seu peruenienda oibus et singulis
stipendiariis equestribus et pedestribus
conductis et conducendis per ipsos conseruato-
res ad stipendium et soldum cois perus.
sm form infrascriptor statutor de con-
ductione fienda loquentium soluta pri-
us per ipsos stipendiarios seu retempta
per ipsos conseruatores gabella .xii. den pro
qualibet libra stipendia eis debita et de-
benda sm form pactorum ipsorum
aliquo non obstante. De salario
doctorum medicorum et magi-
strorum Rubrica. soluenda

Item dent et soluant et soluere
teneatur et debeant sine alia
appodissa vel madato Rectori et oibus
et singulis doctoribus medicis et ma-
gistris in quacumque scientia et facultate
seu ad quacumque praticam electis con-
ductis et conducendis ad salarium et pro-
uisionem cois perusii. omes et singule
quatitates flor et pecunie eisdem
et cuilibet eor debite et debende vi-
gore electionum et conductionum predictar
dummodo dicte conductiones et electio-
nes facte fuerit et fiant in futurum sm
forma statut cois perus et dummodo
quatitas prouisionis huiusmodi persolue-
nda quatitatis deputate pro studio per-
usino. nummum non excedat aliquo non
obstante. de quibus salariis et pecuniar
quatitatibus semper ante oia soluatur seu re-
tineatur gabella duodecim den pro qualibet
libra ipsar quatitat et salarior. Excep-
tis salariis debitis ex conductis iam
factis de quibus gabella predicta solui vel
detineri non debeat in quantum in ipsarum
conductarum contractibus expressum
sit gabell ipsorum salariorum solu-
tiones fieri debeat sine solutione
seu retentione gabelle.

De solutione fienda revisoribus mostrarum et eorum notariis rubrica.

Item dent et soluant et soluere teneantur et debeant sine alia apodissa vel mandato omnibus et singulis offitialibus et notariis eligendis deputandis et destinandis per priores et conservatores super revisione mostrarum stipendiariorum comunis perusii pro quolibet eorum et qualibet die quo serviverint ad predicta cum uno equo triginta sold. den. et non ultra et hec locum habeat quando revisiones fierent in terris subiectis seu comitatus perusii. quando autem fierent extra territorium et districtum perusii et terrarum subiectarum habeat et habere debeant .xl. s. den. pro quolibet eorum et quolibet die dummodo aliquis offitialis famulus notarius vel marescalchus qui fuerit in camera dominorum conservatorum tempore ipsorum offitii ad dictas revisiones et mostras fiendas non possit eligi vel mitti nec inde salarium percipere vel habere aliquo non obstante.

Qualiter soluatur salaria rectorum et offitialium forensium rubrica.

Item dent et soluant et dare soluere teneantur et debeant dominis potestati capitaneo et maiori syndico et aliis offitialibus forensibus comunis perusii omnes et singulas quantitates et salaria debitas et debita seu debendas et debenda dictis rectoribus et offitialibus et cuilibet eorum secundum formam conductionis seu electionis eorum et cuilibet eorum et secundum pacta inita et celebrata cum eisdem et in terminis declaratis prout et sicud in electione ipsorum et cuilibet eorum clarius apparebit aliquo non obstante.

De salario potestatis castri montecchii rubrica.

Item dent et soluant et dare et soluere teneantur ipsi conservatores potestati castri montecchii vispomi presenti ac etiam futuris successive salarium ipsorum pro dicta potestaria consuetum vel aliud per comune perusii declarandum, scilicet tertiam partem ipsius infra quindecim primos dies offitii cuiuslibet potestatis aliam tertiam partem infra duos menses extunc proxime secuturos et reliquam tertiam partem in fine eius offitii. pena ipsis conservatoribus quingentarum librarum den. pro quolibet. et quod finito tempore emptionis fructuum pedagii quod colligitur in territorio dicti castri fiat per priores emptores ipsorum conservatores predicti qui pro tempore fuerint ipsum pedagium augeant circha summas pro eo soluendas in tantum quod sufficere possit ad salarium potestatis predicti. Et super hec habeant plenum arbitrium et bayliam.

De salario cancellarii comunis perusii rubrica.

Item dent et soluant et soluere teneantur et debeant sine alia apodissa vel mandato cancellario comunis perusii presenti et qui pro tempore fuerit salarium et provisionem debitam promissam et quentam seu promictendam et conveniendam ipsi cancellario secundum formam conductionis et electionis ipsius cancellarii facte et fiende secundum formam statutorum comunis perusii dummodo quantitatem .CC. florenorum auri pro quolibet anno ipsius cancellarii salarium non excedat.

De salario domicellorum dominorum priorum rubrica.

Item dent et soluant et dare et soluere teneantur et debeant sine alia apodissa vel mandato sex bonis et discretis domicellis deputatis seu depu-

tandis impulatio [?] electionis dictorum priorum Artium Civitatis Perusii ad servitia ipsorum dominorum priorum et pro tempore officii prioratus pro ipsis dominis prioribus duos flor. auri pro quolibet eorum et quolibet mense visa solum ipsorum electione et deputatione aliquo non obstante.

De salario syndicatorum et consultorum forensium Rubrica.

Item dentur et solvat et dare et solvere teneantur et debeat consultibus eligendis et deputandis et qui venerint ad civitatem Perusii ad consulendum sindicatoribus dominorum potestatis et Capitanei Civitatis Perusii salarium ipsorum et cuilibet eorum secundum formam electionis ipsorum et prout in ipsa electione latius apparebit sine alio precepto vel mandato solum visa ipsorum electione dummodo dictum salarium cuilibet consultoris quantitatem .xl. florenorum auri non excedat aliquo non obstante.

De salario offitialium et notariorum deputandorum ad colligendum datas et collectas Rubrica.

Item dent et solvat et dare et solvere teneantur et debeat offitialibus et notariis deputandis et eligendis per ipsos conservatores ad colligendum et exigendum datas collectas bucchas seu gabellam buccharum prestantias impositas et imponendas per commune Perusii et alias quascumque factiones et honera quorum et quarum introitus debeantur ipsis conservatoribus seu camere ipsorum conservatorum illud salarium quod dictis conservatoribus videbitur convenire dummodo non possint facere constituere vel solvere salarium dictis offitialibus et notariis ultra quinque libr. den. pro quolibet eorum et quolibet mense aliquo non obstante. Ita tamen quod dicti conservatores possint et eis liceat augere et solvere notariis dictorum collectorum ultra salarium supra ordinatum pro quolibet mense unum flor. auri dummodo quilibet dictorum notariorum teneatur et debeat apodissas solutionis restituere omnibus solventibus et petentibus infra tertiam diem gratis et sine salario pena contrafacientibus .x. libr. den. pro qualibet vice qua contrafecerit auferenda et debere expresse debeant notarii predicti.

De salario protectorum curie Romane Rubrica.

Cum a tempore cuius contrarii memoria non existit extiterit consuetum quod commune Perusii pro expedientibus ipsi comuni in curia Romana coram domino nostro summo pontifice habeat protectores. Statuimus et ordinamus quod in curia Romana semper sint et esse debeant protectores comunis Perusii eligendi nominandi et declarandi et mutandi semel et pluries per dominos priores et camerarios artium Civitatis Perusii in consilio dominorum priorum et camerariorum artium et quinquaginta sapientum popularium vel .x. pro qualibet porta Inter quos semper sit et esse debeat Reverendissimus in christo pater et dominus dominus Nicola Capoccius sancte Romane Ecclesie dignissimus cardinalis et Reverendissimus in christo pater et dominus dominus Raynaldus de Ursinis tituli sancti Adriani diaconus cardinalis qui dicti cardinales et protectores habeant et habere debeant singulis annis pro eorum provisione a conservatoribus monete comunis Perusii id quod deliberatum fuerit per consilium dictorum dominorum priorum et camerariorum cum dictis sapientibus solvendum distribuendum et dandum sive mictendum eisdem secundum provisionem fiendam per dictum consilium et visa deliberatione dicti consilii dicti conservatores quod deliberatum

fuerit

bapn[illegible]
vniuersit[illegible]
tial[illegible] eius
[illegible] ta. [illegible] eat
[illegible] inde
t in de [illegible] ma
sapius declarare al[illegible] cel[illegible] ta dicti
emptores et eorum societate [illegible] libet de
dictis vniuersitatis per dicta [illegible] faciens ad
soluendum pene nomine [illegible] comuni Quin-
gentas libr. den. Et [illegible] nichilominus
ipius [illegible] ut dictum est mictere
teneantur. Et ad [illegible] faciendum [illegible]
p[illegible] capitis ad requisitionem dicti offic.
pena [illegible] potestatis et camere negligentis
[illegible] libr. den. pro quolibet. De offitio offi-
tialium super pignoribus [illegible] dicendis.

Statuimus quod eligatur per duces [illegible] pri-
ores artium de sex mensibus in sex me-
ses vnus bonus et legalis offitialis
de ciuitate pis. penes quem omnia pigno-
ra ipster accipienda per potestatem pis. qua-
cumque de ca debeat peruenire. [illegible]
bonus homo tenetur debeat stare con-
tinue in vna [illegible] sive camera
comunis existente super [illegible]
supra murum sibi assignanda per [illegible]
res ad recipiendum pignora supradicta et tene-
atur et debeat scribere [illegible] in libro
omnia pignora sibi assignanda [illegible]
cuius [illegible] vel offitio accepta et etiam
super pignus scribere nomen [illegible]
cuius erit in cedula scripta. capta predicta
dictus quidem offitialis dare et soluere teneatur
baylitoribus et precatoribus pro eorum labore
pro quolibet hostio duodecim den. et pro
quolibet alio pignore sex den. Et dictus
offitialis habeat [illegible] pro quolibet
decem pignorum ultra [illegible] summam videlicet pro
quolibet hostio [illegible] den. pro quolibet
alio pignore tres den. et non ultra pro

suo labore et mercede. Et quod quilibet
offitialis dicti comunis et baylitores et
precatores debeant et teneantur omnia
et singula pignora accipienda per eos
statim dare et adsignare dicto offitia-
li pena Centum sol. den. pro quolibet pi-
gnore soluenda comuni pis. et pena dupli
valoris et extimationis dicti pignoris si se-
cus fieret. et debeat stari sacramento
illius cuius fuit dictum pignus. Et si dicta
pignora steterint per quatuor menses
quod non recolligantur. quod dictus offitia-
lis ipsa pignora debeat adsignare
massarius comunis pis. vel alteri eorum
et bapniri faciat quod recolligantur
infra decem dies et si non recollige-
rentur dicto termino elapso dicti
Massarii vel alter eorum bapniri fa-
ciant ad cameram eorum dicta pignora
et plus offerenti dare et pretium
in pecunia numerata recipere pro comuni
et soluere teneatur dicto offitiali
pecuniam solutam pro dictis pignoribus
per eum ut dictum est et quatuor den.
pro quolibet hostio et tres den. pro quolibet
alio pignore et quod dictus offitialis
teneatur et debeat dare duos bo-
nos et ydoneos fideiussores de sal-
uandis et restituendis dictis pignoribus
et de retinendis finito suo offitio
pignoribus sibi restantibus et rema-
nentibus suo successori. Dum modo
habeat pecuniam per eum solutam
ut dictum est et mercedem supradictam
videlicet quatuor den. pro quolibet hostio
et tres den. pro quolibet alio pignore
Et quod restituat successori suo li-
brum quem inde fecerit ut omnibus possit
fieri copia. Et quod nulla alia persona
recipiat dicta pignora pena danti
et recipienti Quinquaginta libr. den.

p quolib; inqua pena de fco p pote
statem et capitan debet condepnari
Et q dci offic nichil ultra ea q
dca sut accipe possit. Et si contrafecerit
ul fraudem aliq comiserit i pmutando
scabiando ul no reassignado pign
penes eu consignada ul alio quoquo
modo fraudem ul deceptioem vigi
ti quinq; libr den p vice qualibet
soluere teneatur. Et q dci offic
de pdcis debeat syndicari p sydicu
alior offitialiu cois pus pdci q
admodu alii sydicatur. De electione
et offitio offitialiu sup quada eccla
hedificada i plano sci Maiani &c.

varat
327 Cum Vatice felicis & pretio re
collende victorie adeo accesse
pplo pusino contra anglicos & an
glicor compagnam qui comitatu
pus inimicabilr iruerut i gna
h adunantia artiu & artiffichu
Ciuitat pus extiterit ordinatu
Q fiat hedificetur et fabricetur
qdam ecclesia i plano sci Maria
ni ul bagnarie ubi dci anglici
conflictu mirabiliter receperut
ad qua ecclia fabricadam puidi viri
Tauius falcutii] Ciues pusini
Danolus Vanis.] fuerit i sup
stites deputati. Et conueniat hu
iusmodi fabrice pfate ecclie ad
laudem diuini nois fabricade op
portunis suffragiis confauere.
Id circo statuimus et ordina
mus q dci offitiales possit tene
antur & debeant dcam ecclia con
struere ordinare et fabricari et
construi & ordinari facere et ipam dota
re de bonis dci cois pus seu de bonis
emendis p dcos offitiales de qua
cuq; pecunia dci cois ul debita

de [illegible] et de quacuq; camera dci cois
etia de camera conseruator cois pdci
no obstante q pecunia pdca sit ad
aliu usu deputata q pecunia sol
uatur & solui debeat p quoscuq;
offitiales dci cois ad madatu sm
madatu dcor bonor hoium viso cor
mandato pena offitialib no solueti
bus ut dcm est Quingentar libr d
p quolib; offitiali no obedienti possi
sint etiam dci boni hoies & offitiales
pmutare de bonis cois pusii cu
bonis alior si eis videbitur expe
dire p constituendo dote dce ecclie
et alia oia & singla facere & effec
tualiter adimplere sm itentionem
et declarationem dce adunatie ge
neralis. Quor Tauii & danoli of
fitiu duret et durare debeat us
que ad pfectionem & coplementu opis
dce Ecclie construende & donec dic
tam eccliam dotauerit no obstante
aliquo tempore lapsu et i pdcis & cir
cha pdca et quolib; pdictor dicti
boni hoies et offitiales habeant ple
num liberum & generale arbitrium
et facta p eos valeat & teneat et
plena habeat roboris firmitatem. Et
q oms & singli ciues & comitatenses
pusini testantes ul alia disponetes
teneantur et debeat in eor testame
tis & ultis voluntatib legare et reli
quere tali ecclie construende p fabrica
ipius ecclie silicet ciuis ad minus
decem s den et comitatensis ad minus
quinq; s den pena notariis scribentibus
aliquod testamentum ul aliqua ultima
voluntatem i qua no fieret legatu
pdcm decem libr den p qualib; vice
Et nichilominus talis condens te
stamentum ul alia ultimam voluntatem

127

Intelligatur dein legatu fecisse
et p inde habeatur ac si non fuisset
legatu de huiusmodi legatis Et q dti
offitiales possint teneatur et debeat
huiusmodi legata exigere et de eis re
situtione facere et ipa i dco ope conuertere
expedere et distribuere put viderint
conuenire Et q dni potestas capitaneus et
maior sindichus ad petitione dcoru
offitialiu ul alterius eoru possint
teneatur et debeat realr et psonalr de facto
cogere heredes ul bonoru possessores tali
um defunctoru testatium ad soluendo
et q soluat ipis offitialib legata
supdca i quantitate supi declarata ali
quo caplo no obstante.

Ite ad hoc ut fabrica dce ecclie cele
rem expeditione hat et fine hat acepi
tum statuimus et ordinam q dci of
fitiales possint teneatur et debeat eli
gere et noiare quecuq dcis bonis homib
videbitur et placebit etia an iceptu
dci opis seu dce ecclie vnu bonu
honestu et suffitietem sacerdote q sit
et esse debeat rector dce ecclie i vi
ta sua qui sacerdos gratis et sine ali
quo salario teneatur et debeat ad dcm
opus et laborerium dce ecclie se i mi
scere et opari et supstes sit et esse i telli
gatur Et finito dco ope dce ecclie co
tinue fuiat i diuinis et i ipa ecclia
cotinua teneatur et debeat facere resi
dentiam Et post mortem dci sacerdotis
elligendi electio et istitutio dicti sub
cessoris fiat et fieri debeat p dnos priores
et Camarios Artiu Ciuitatis pusii.

Item ut dca ecclia a ciuib et coita
tesib pusinis deuenter frequentius visi
tetur q p ipam eccliam i loco declarando
p dcos offitiales fiat et fieri debeat qua
libet ebdomoda i die Iouis generale

mercatum de oib et singlis victualib
et reb et aialib et de oib et singlis
reb i dco mercato emendis et ven
dendis nulla soluatur gabella.

Ite q dci offitiales possint et eis
liceat cogere et cogi facere hoies et psonas
castroru et villaru adiacentium et circu
stantiu realiter et psonaliter ut
ad dca opa facienda psonalr et cu
bestijs dent et prestent auxiliu co
siliu et fauorem pena vniusitati
castri ul ville que fuerit i obediens
ul co facies i pdcis pqualib vice
viginti quinq libr den ab omib dce
vniusitatis exigendo et aufferendo
de facto p ipos offitiales et couertendo et
distribuendo in ope supradicto.

Et q dns potestas dns capitaneus
et Maior syndichus cois pusii tene
antur et debeat ad petitione et requisitione
dcoru offitialiu ul alteru eoru tene
antur et debeat dare offitiales et fa
miliares suos p cogendo psonaliter
et realr i obedientes et obedire recusa
tes madatis dcoru offitialiu et p exe
quendo et executioi madando opus
et laborerium supdcm sub pena quin
gentaru libr den p quolibet offitio ne
gligente ul cotradicente sibi de facto au
fferendo p suos syndicos tpre sui sydi
catus couertendo i ope et laborerio supdco.

De ordinatione cosilioru Ciuitatis pusii etc. 330

Ad hoc ut nra res pu. liberate et rec
te regatur et gubernetur. Sta
tuimus q cosilia ciuitatis pusine
ne rei publice sit ista vz Cosilium
dnoru priorum artiu ciuitatis pusii sit
primu qui debent esse dece. Cosili
um dnoru priorum et camarioru artium
ipi ciuitatis quoru cam numerus totus
est quadraginta octo sit scdm cosiliu

ipor Cameratior et trigita duor ar
tifficum de Arte Mercatie et sedecim
artiffichu de arte Camby et octo ar
tifichum de qualib3 alia arte maga
Qui artiffices scripti sint i matricu
la ipius artis et quatuor artificium (vacat)
de qualib3 arte parua de artib3 par
uis ipius Ciuitatis qui etia qua
tuor artifices sint et esse debeant
scripti i matricula ipius artis sit
tertium osiliu. Item consilium
adunatie generalis Cunsulum seu
trecentor artifichu de artib3 dicte
Ciuitatis qui etia scripti sit i matri
culis ipar artiu sit quartum osilium.
Item osilium maximu arenghe seu
arenghi 7 parlamenti sit quintu. Item
consiliu generale sit sextu. Item osi
liu maius sit septimu. Item co
silium populi sit octauum. Que
octo osilia fiant 7 fieri debeat mo
dis formis 7 solepnitatib3 i frascrip
tis Et que cosilia habeat et hie
debeat potestate auctem 7 bayliam
put i fra singulariter denotatur.

De cosilio dnor prior 7 eor auctte 7 pratica.

331 Consilium dnor prior septem
ex eis in singulis i cocordia exi
stentes habeat auctoritate 7 arbi
trium ppnendi 7 ppositas faciedi nec
no puidendi 7 ordinadi quicquid
eis videbitur 7 placebit sup custo
dia Ciuitatis 7 comitatus 7 sup habu
dantia bladi i ciuitate 7 comitatu
pusi dum modo p hoc arbitrium
non possint facere ul ordinare a
liquid cotra forma statutor i hoc
volume otentor et sup oib3 alijs q
omissa eis essent ex forma statutor
i hoc volume expressor. *De osilio cama
rior eor arbitrio atq3 auctte 7 uirtu:*

Consilium camarior artiu tantu 332
couocetur 7 ogregetur 7 oucati
et cogregari debeat facta sup hoc pius
deliberatioe p dnos priores artium
ipius Ciuitatis septe ex eis decem
nuo adminus i cocordia ut pmicti
tur existentes Et etiam facta delibera
tione inter eos de oib3 7 singlis que
i dco osilio ppnere voluerit vno die
ante ul saltim in necessitatis casu
ante q campana solet sonet ul pul
set et sonare ul pulsare incipiet ad
ipm cosilium de quo fiat 7 fieri debe
at publica scriptura manu cancella
ri cois pusii siue man notarij dnor prior
qui tam i negotijs inerit cois pusi dco
cui oppotunus locu habere nolum i qb3
oi tpre volum puidere posse Et cogre
gari debeat i palatio ipor dnor prior
pulsata campana sm forma statutor
In quo osilio adesse 7 psentes esse de
beant adminus triginta cameran (nisi p forma statuti ... pp ... puidendis ... maior nur camer requireretur)
ex oib3 cam. Et osilio ogregato sup
ppositis 7 sup oib3 7 singlis q i ipo osi
lio pponetur p aliquem ex dictis dnis
priorib3 artiu septe ex eis adminu
(nisi maior nuo dnor prior ... puidendis ... obtinendis ... requireretur.)
presentes i eodem osilio 7 i cocordia
existentes debeat ipi camarij bonu
et utile quantum poterint cosiliu exhi
bere. Et de cosilio s3 cosiliu unius
ul plurium ex ipis camarijs q vtiliu
(ul de nouo ...)
redditu fuit electu p ipos dnos prior
inter oia cosilia reddita fieri debeat (de nouo ... ul aliqua ppsita ... ... reddita ... p dnos ... prior artium)
inter ipos omes camerarios psentes
scruptinium 7 ptitu hac forma vz.
si erit tractatu de factis 7 negotijs cois
pusii ul ad ipm coe ptinetib3 7 specta
tib3 quocuque modo fieri debeat scrup
tinium et ptitum cu bussolis 7 fabis
et ad bussolas 7 fabas ut mois e ul
de sedendo 7 surgedo seu adleuadum

[illegible]is dom[illegible] [illegible]oribus magis conve[illegible] [illegible]idebi[illegible] ¶ Si non tractatum fui[illegible] [illegible] [illegible]votis singularium et per[illegible] [illegible]naru fiat et fieri debeat [illegible] [illegible]enas voces quod ite dominus po[illegible]tes camerar[ii] scruptinium et partitum dumtaxat cum bussolis et fabis et ad bussolas et fabas et non aliter pena [illegible]orum ponenti et partitum mictenti et notario scribenti aliter vel alio modo quam dictum sit centum librarum denariorum pro vice qualibet. Et quod obtentum fuerit in scruptinio et partito per viginti adminus ex omnibus duos [tr]iginta camerariis presentibus. Cum viginti [illegible]ides sint de eo quod positum fuerit [in scr]uptinio et partito vel si in consilio plures fuerit camerarii presentes quam triginta et obtentum fuerit per duas partes de tribus partibus totalibus omnium camerariorum presentium in scruptinio. Id tantum firmari deliberari statui et provideri debeat et quod statutum firmatum deliberatum et provisum fuerit plena et efficacem habeat firmitatem. Et dictum consilium habeat et habere debeat potestatem auctoritatem arbitrium baylia in casibus infra descriptis et non in aliquibus aliis casibus. ¶ Primo debeat habere habeat et habere intelligatur arbitrium potestatem auctoritatem baylia tractandi et ordinandi de convocando et congregando supradictum consilium ipsorum camerariorum et artificum silicet octo artificum pro quolibet camerario de qualibet arte magna et quatuor artificum de qualibet arte parva ut in ipso consilio camerariorum et artificum tractetur et ordinetur aliquid quod possit in ipso consilio tractari et ordinari. ¶ Item habeat et habere intelligatur dictum consilium camerariorum tantum arbitrium potestatem et auctoritatem super novis casibus occurrentibus de quibus vel super quibus

provisum non esset expressa alicuius statuti in presenti volumine positi. Dummodo optineri debeat per viginti camerarios de numero triginta et si plures fuerint triginta in consilio obtineri debeat adminus per duas partes presentium in ipso consilio ad bussolas et fabas misso partito. ¶ Habeat etiam arbitrium et auctoritatem providendi ordinandi et reformandi pro persecutione rebellium et proditorum communis perusii quicquid eis videbitur expedire. Salvo et excepto quod nichil possit providere ponere vel deliberare in favore rebellium vel confinatorum dicti communis. ¶ Item habeant et habere intelligantur plenum et generale arbitrium providendi et ordinandi unde et quomodo pecunia veniat in commune dummodo generale arbitrium non possint rebapnire aliquem exbapnitum vel condepnatum communis perusii. ¶ Item arbitrium habeant pro conservatione et manutenctione in bono et pacifico statu civitatis et comitatus perusii et terrarum recomendatarum et subiectarum dicto communi perusii. ¶ Habeat etiam arbitrium providendi et ordinandi et reformandi quod Jus et Justitia omnibus observetur dummodo de aliquo processu pendenti vel super eo non possit aliquid providere vel ordinare. Sed omnis eius eis potestas ad providendum super aliquo processu pendente auctoritate presentis legis intelligatur esse ablata et totaliter revocata sic et in quantum virtute alicuius legis in presenti volumine posite videretur esse concesse directe vel per obliquum. ¶ Item arbitrium habeat disponendi quando adunantia generalis congregari deberet dum modo primo et ante omnia qua

[illegible marginal notes]

[illegible notes at foot of page]

[illegible] (marginal note)

conar[illegible] [illegible]
eos ad bur[illegible] et fabas [illegible]
tur, sive de fac[illegible] et negotiis sin
[illegible] [illegible] personarum
[illegible] nullo [illegible] de factis et nego
tiis [illegible] sufficiat mitti [illegible]
titium de [illegible] [illegible] et
ad [illegible] [illegible] predi debeat [illegible]
modum et formam [illegible] in preset.
volumine statutorum [illegible]
hec non intelligatur in faciendo [illegible]
ad [illegible] congregari vel in dispone
[illegible] dicta adunatia [illegible] Et si
aliter fieret quecumque factum esset vel
dispositum in eadem adunatia generali
nichil valeat non obstante aliqua
absolutione seu [illegible] absolutionis
facienda in eadem adunatia generali
et facientes seu disponentes [illegible]
teneantur ad penam [illegible]
camararii [illegible] libras [illegible]
auferendo ab eis [illegible]
[illegible] tempore [illegible] eorum.

Item [illegible] officii
congregari solent dicti camar[illegible]
in palatio [illegible] ad veniendum [illegible]
[illegible] priores [illegible] eorum
officii [illegible] ea que [illegible] ca
merarii [illegible] solet [illegible]
puntar[illegible] de quibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pro
[illegible] notariu
[illegible] veritas [illegible]
[illegible] dictum Capitan[illegible]
[illegible] debeat public[illegible]
[illegible]
et [illegible] die [illegible]
[illegible] assignare
[illegible] officio p[illegible]

[illegible]bus [illegible]
tur et debea[illegible]
dem p[illegible]
teri[illegible]
ar[illegible]
vi[illegible]
[illegible] ante [illegible]
postquam fuerit [illegible]
[illegible]
-tur et potestate hab[illegible]
[illegible] affirmando [illegible]

Et quicumque p[illegible]
dispositum correctum [illegible]
habeat plenam [illegible]
executionem mandet[illegible]
[illegible] et executi[illegible]
ad penam quinquaginta [illegible]
tendo per maiorem [illegible]
catus eorum. Super quibus [illegible]
priores [illegible] auctoritate habeat [illegible]
tatem ac potestatem plenam [illegible]

Item presens consilium [illegible] camera
riorum auctoritatem habeat [illegible]
in hoc volumine [illegible]
tantibus. De consilio [illegible]
artificibus [illegible]

Consilium [illegible] camararior[illegible]
artific[illegible] de arte [illegible]
[illegible] arte [illegible]
artificibus de [illegible] arte [illegible]
[illegible] et quatuor artific[illegible] quali
bet arte [illegible]
de quolibet camar[illegible]
sa sine magna [illegible]
libet arte [illegible]
[illegible]rius et [illegible]
-tor et aliter [illegible]
[illegible] meliores
[illegible] arte [illegible]
[illegible]
[illegible] fieri [illegible]

possit et debeat si tractatum fuerit
et ordinatu i cosilio camarior tan
tum adminus p vna diez ante de
faciendo ipm consiliu camerar
et artificibuz ut i ipo cosilio cama
rior et artificu tractetur et ordinet
aliqd q tractari et ordinari possit
i ipo consilio. ¶ Et si pmo oppteu
et firmatuz fuerit in dco consilio ca
merarior quicquid tractandum et or
dinandum et firmadiz eit i ipo con
silio camarior et artificuz et no alit
possit ipz osiliu cam et artificum cuo
cari nec congregari nec i eo aliquid
fieri ul ppoi. Et cuocetur ipz osili
um camar et artificibu i palatio
dnor prior artium suata forma p
dicta. In quo cosilio debeat esse pre
sentes adminus triginta camar
et artiffices singularium artium i nu
mero suprascripto ul salte due ptes
ipor sociuz et artificibuz. Et i ppone
do consulendo et scruptinium et ptitu
ponedo suan debeat q dcm e de osilio
camarior tantum et id q obteptum
fuerit i scruptinio et partito p duas
partes de trib totalib oium camar
et artifficibuz pntium i osilio ad bus
solas et fabas albas et nigras si trac
tatu fuit de fcis et negotys sigularium
et puatar psonar. Si no tractaretur
de fcis et negotys cois pus ad busso
las et fabas siue ad sedendo et leuando
firmari debeat statuy et ordinari i casi
bus dum taxat quib auctem et arbitri
um het vigore legu i psenti volume ex
pssar et aliter ul alio mo optentuz
nullius sit valois et efficatie ul mo
menti ipm q osiliu camaiow et arti
ficibus habeat et hre debeat ptatez
auctez et baylia i casib ista descptis

et no i aliqb alys. ¶ Habeat dcm co
siliu ptatez auctez et arbitriu trac
tadi et ordinadi de faciedo quocado
et agregado adunatiaz qualez q co
gregari no possit sine deliberatioe
dci osilii. ¶ Ite habeat et hre intelli
gatur arbitriu et potestate sup
aductioe gentis armigere ta pede
stris q equestris ultra num osuetu
et determinatu p formaz statutorum
cois pusii tempore necessitatis et op
portunitatis dco coi i cubentis.
Ite auctoritate hant et arbitriu su
per ambaxiatorib ad romana cu
riaz destinadis et sup salario eisdez am
baxiatorib statuedo du mo no pos
sit destinare vltra numeru tri
um abaxiator laycor tatu ad cu
riaz supdcaz. ¶ Ite auctez habeat
et arbitrium expedendi de quacu
que pecunia dci cois vsqz i qntitate
duor milium flor aur i clusiue i
casib du taxat dco coi necessarys
et oppotunis p tpre occurrentibus
fca prius deliberatioe de dca pec
cunia expendenda et de nuo qua
titatis abinde ifra ul usqz i dcaz
qntitate i clusiue p cosiliu dnor
prior et cam artiu dce ciuitatis
ad bussolas et fabas albas et nigras
ul desedendo ad leuadu et alit pui
siz seu dispositiuz nullu sortiatur
effectum. ¶ Ite auctez hant et arbi
triu puidendi et ordinadi qcqd
necce ul oppotunu occurreret in
et sup fco capionis cambium et ta
delunda pecunia et q etia danda
et mutuanda de quacuqz pecunia
dci cois et alys occurrentib cir
ca pdca et qlib pdcor. ¶ Item
auctez habeant et arbitrium

providendi super accimine cum civitatis quam comitatus quicquid sibi videbitur convenire et opportunum fore cuius occasione possint expendere et expendi facere de quacumque pecunia dicti comunis. Item in aliis scilicet in hoc volumine contentis de eorum offitio tractantibus.

Consilium generalis adunatie [rubric]

Consilium adunatie generalis seu adunantia generalis sit et esse debeat de quingentis seu trecentis artificibus civitatis et populi supradictis et qui scripti sint in matriculis ipsarum artium et non de prohibitionibus seu de minori numero supradicto. Et ipsum consilium seu ipsa adunatia fieri convocari et congregari possit et debeat. Si et quatenus tractatum ordinatum et deliberatum fuerit in dicto consilio camariorum [vel] mercatorum et etiam si tractatum ordinatum et deliberatum fuerit in dicto sequenti consilio camariorum et artificum scilicet octo artificum pro qualibet camera de qualibet arte magna et quatuor artificum de qualibet arte parva ad ipsam adunatiam generalem faciendo convocando et congregando.

Et si et quatenus tractatum ordinatum et deliberatum fuerit in dictis consiliis et utroque ipsorum [de consilio dominorum] quicquid tractandum ordinandum et deliberandum venit in ipsa adunatia generali et non aliter possit ipsum consilium adunatie generalis seu ipsa adunatia generalis convocari nec congregari nisi in ipsa adunatia generali aliquid fieri. Et si aliter congregaretur quicquid in ea fieret vel optineretur seu reformaretur nullius sit valoris vel momenti. Congregantes vero vel adunantes aliter penam incidat mille librarum denariorum pro quolibet auferendam

de facto per maiorem syndicum comunis populi non obstante aliqua absolutione ponendi seu licentia absolvendi in eadem adunantia facienda. Et convocetur et congregetur et convocari et congregari debeat ipsa adunatia generalis in palatio dominorum priorum in die et sole luce dante super terram non autem in nocte et tenebris noctis, ipsa bannita die precedenti ipsam convocationem dicte adunatie et campana pulsata.

Et in proponendo et consulendo in dicta adunatia seu consilio dicte adunatie servetur forma et sollempnitas que scripta est supra de aliis precedentibus consiliis. Scruptinium et partitum fiat et fieri debeat data electione consiliariis et hominibus dicte adunatie de sedendo vel surgendo et stando. Et id quod obteptum fuerit in scruptinio et partito duas partes de tribus totalibus omnium hominum qui essent in dicta adunantia sedentium et qui sedere debeant data electione et reliqua tertia parte hominum surgente vel stante debeat firmari et statum et ordinari. Habeat quoque dictum consilium seu dicta adunatia potestatem auctoritatem bayliam et arbitrium in omnibus et quibuscumque casibus et de quibuscumque factis et rebus de quibus et in quibus potest disponere et providere comune populi quod quid et quantum et quantum habet et habere potest comune populi et populus perusinus ut possit ipsum consilium seu ipsa adunatia quecumque parva magna et maxima et ardua et in quibuscumque casibus et de quibuscumque factis disponere statuere ordinare et facere prout et sicud posset et potest ipsum comune populi et totus populus perusinus. Et quecumque iam disposita statuta ordinata et facta tollere et revocare. Etc.